

Kimondani, megoldani – együtt! Szakmaközi párbeszéd és nyílt szakmai diskurzus

---

Solt Ágnes

Dr. PhD, tudományos főmunkatárs
Országos Kriminológiai Intézet,
Bűnözéskutatási és Elemzési Tudományos Osztály
solt@okri.hu

Kutató vagyok. Jelenségeket látok, figyelek, elemzek, tipizálok, górcső alá veszek, nézegetem. Próbálok kitalálni, hogyan is vannak a dolgok. Hatalmas intellektuális élmény találni egy összefüggést, amely aztán egész hálónyi összefüggésláncolattá állhat össze. Egy rendszerre rácsodálkozni, a működését megérteni... Amelybe adott ponton akár bele is lehetne avatkozni, talán változtatni itt-ott egy cseppet, épp amennyit kell, hátha jobbá válik tőle a világ...

A vágyam, hogy megosszam másokkal, mit találtam, a vágyam, hogy meghallgassam, mások mit találtak, hogy aztán együtt gondolkodjunk, mit kezdjünk ezzel. A vágyam, hogy elhivatott és bölcs szakmai kezekbe helyezve az összefüggéscsomagot, a megoldás felé vezető utat megtalálják azok a szakemberek, akiknek dolguk lehet ezzel. És visszajelezzék a kutatónak azt, mit hagyott figyelmen kívül, hogyan és mely pontokon kell javítani netán a rendszerelméleten – ha véletlen képződött egy ilyen. Ez az oda-vissza dobált információlabda az, amitől fejlődést remélek – saját szakmai fejlődésem túl – és mindenekelőtt azt, hogy idővel a társadalom által felkínált eszközök segítségével valóban elérhessük a társadalom által kijelölt és elérendő célokat.

A Belügyi Szemle egy olyan hely, ahol találkozunk kell szakmai és tudományos szakembereknek, ahol kimondhatjuk azt, amit kell, amit találtunk, és ahol közösen, a megoldást fókuszba helyezve addig beszélgethetünk, amíg fel nem merül az összes lehetséges szempont, érv és megoldási javaslat.

Csak leírtam, amit szeretnék.

Munkám során azzal szembesülök, hogy szükségszerű és megkerülhetetlen a különböző szakmákban és tudományterületeken dolgozó elméleti és gyakorlati szakemberek folyamatos párbeszéde. Anélkül, hogy egymással beszéljünk, nem tudunk előrébb jutni a legkülönbözőbb kérdésekben, illetve a gyakorlati szakemberek esetén rengeteg rossz vagy félmegoldás születik, elméleti munkákban pedig rengeteg téves következtetést vonunk le olyan esetekben, amikor

saját szemléletünkön, tapasztalatainkon és meggyőződéseinken kívül nem vonunk és építünk be más, egyéb felmerülő tapasztalatokat és szempontokat.

A különböző tudomány- és szakterületek eredményeiről való tájékozódásra, a közbiztonsági, rendészeti területeken dolgozók és az elméleti kutatók, oktatók közötti párbeszédre kiváló fórum a Belügyi Szemle, amely mára nem pusztán nyomtatott formában, de elektronikus felületen is elérhető. Ez utóbbi élő interakcióra is lehetőséget adhat, és a jövőben megteremtheti a valódi innovatív viták, illetve az interdiszciplinárisan releváns témakörökben folyó párbeszédék fórumát.

Személyes megelésem az, hogy a kutatómunka eredményei csak akkor és annyiban értékelhetők, amennyiben hasznosíthatóvá válnak az érintett szakemberek számára. Ahhoz azonban, hogy például a kriminológiai kutatások eredményei elérjenek a bűnüldözéssel és büntetés-végrehajtással foglalkozó szakemberekhez, az egyik legfontosabb csatorna a szakmai tudományos folyóirat, amennyiben azt a közönsége értékesnek találja és valóban olvassa. Abban bízom, a Belügyi Szemle éppen ilyen.

A Szemle olyan témákat is felölel és közöl immár sok évtizede, amelyek arra alkalmasak, hogy az olvasó pontosabb, részletesebb rálátást kapjon, mélyebb összefüggéseket lásson, szociális kérdések esetén pedig érzékenyebben reagálhasson egy-egy társadalmi problémára, amellyel munkája vagy akár a mindennapjai során találkozik.

Azt gondolom, a megközelítési módok, témakörök, szempontok, módszerek és attitűdök sokszínűsége mellett egy tudományos folyóiratnak küldetése kell legyen, hogy a különböző szakterületek és diszciplínák gondolkodóit implicit módon az egymással való közös munkára buzdítsa: hogy a kutatók és szakemberek észleljék és éljenek a lehetőséggel, amikor egyes határmenti tudományterület érintésével kiteljesíthetik és megtöbbszörözhetik a tudásukat a másik meglátásai és tudása által.

A tudományterületek és szakemberek közötti szükségszerű kapcsolatra és akár a rövid távú együttműködés, együtt gondolkodás eredményére szeretnék egy érdekes példát bemutatni, amelyet nem régen éltem meg.

Egy kutatás az 1998 és 2018 között történt újszülöttek sérelmére elkövetett emberölési eseteket vizsgálta. A kérdések kriminológiai és szociológiai, részben szociálpszichológiai tárgyúak voltak, s mint egy valamire való szociológiai vizsgálatban, az alapvető demográfiai és alapadatok is rögzítésre kerültek – jelen esetben az újszülöttek nemét is rögzítettük. Az orvosi és genetikai kutatások szerint a megszületett gyermekek kb. 48%-a lány, 52%-a fiú. Mindebből az a várakozásunk következhet, hogy a megszületett majd megölt újszülöttek közötti nemi arány hasonlóan alakul. Bár a kutatási hipotézisek között nem akadt az elhalt újszülöttek nemével kapcsolatos kifejezett feltételezés, az eredmény

mindenképpen magyarázatra szorult. A tragikus sorsú újszülötteknek 65%-a, azaz csaknem kétharmada lány volt, és mindössze 36%-a fiú. Mi lehet ennek a természetestől szignifikánsan eltérő eloszlásnak az oka?

Kézenfekvő lenne a magyarázat, hogy társadalmunkban még mindig több a nem kívánt lány-, mint a nem kívánt fiúgyermek, de ez a feltevés ebben az esetben nem lehet helyénvaló. Az eltitkolt terhességek velejárója ugyanis, hogy a megesett nők terhesgondozáson nem vesznek részt, orvos nem látja őket, így a gyermek neméről nincs tudomásuk. A nők nagy része még a szülést és a tragédiát követően sem tudta megmondani gyermeke nemét. A pszichológiai, kriminológiai és szociológiai magyarázatok kizárása után nem maradt más, mint egyéb tudományterület segítségével választ találni a váratlan adatra. Mely más tudományterület az, amely magyarázatot szolgáltatathatna a leány újszülöttek magas arányára? Genetika? Orvostudomány?

A Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának Genetikai, Sejt és Immunbiológiai Intézetéhez fordultam segítségért, megfogalmazódó hipotézisem ugyanis leginkább ezt a tudományterületet érintette.

Egy eltitkolt terhességet túlélő magzat anyaméhbeli léte erősen nehezített és küzdelmes. Annak tudatában, hogy a férfiak szervezete gyengébb, születéskor várható átlagos élettartamuk rövidebb a nőkénel, azt feltételeztem, hogy ez a nemek közötti sérülékenységbeli eltérés már a prenatális korban is megjelenthet. Egy nemkívánt és titkolt terhesség idején a nők legtöbbször mindent megtesznek, hogy spontán vetélés következzen be. Ennek érdekében olyan dolgokat művelnek, amelyek ártanak vagy árthatnak a magzatnak, ezen kívül a nem kívánt terhesség alatti pszichés stressz mértéke a krízisállapotokhoz közelítő szintre ugrik, amely szintén veszélyezteti a magzat egészséges fejlődését.

Azt feltételeztem, hogy a magzatok már a megszületés előtt, a nem kívánt terhesség időszakában nagyobb arányban elhalnak, és ekkor sor kerül spontán vetélésre a magzat halála miatt. Az elhalt magzat pedig feltételezésem szerint nagyobb arányban lehet fiú, akinek szervezete kevésbé viseli a megpróbáltatásokat.

Végül Szalai Csaba orvosprofesszor segítette a szűkösen fellelhető tanulmányokat összegyűjteni a témában, mivel olyan kutatásról senki nem tudott, amely a spontán vetélések közötti nemi arányt vizsgálta volna. Így jutottunk el ahhoz a tanulmányhoz, amelyben a kutatók (Williams & Gloster, 1992) megállapították, hogy azokban az országokban, ahol a lakosság éhezik, kevesebb fiúgyermek születik. Ezt azzal magyarázták, hogy a fiúmagzatok sérülékenyebbek az éhezés okozta stresszel szemben. Ez a kutatási eredmény megerősíti, hogy a stressztűrő képesség már prenatális korban is nemek szerinti eltérést mutat. S bár az éhezés nem azonos sem a pszichés stresszel, sem a nem kívánt terhességet kísérő egyéb tényezőkkel, mégis ebből arra következtethetünk, hogy a stressztűrés

a fiú magzatok esetében nagyobb arányban vezet halálhoz már a méhen belül is.

Ehhez a következtetéshez nem juthattunk volna el anélkül, hogy megismerjük egymás kutatási területeit, módszereit, ha nem teszünk fel kérdéseket és nem csodálkozunk rá jelen esetben arra, hogy egy vegytisztán kriminológiai tárgyú kutatás során véletlenül felbukkanó kérdés hogyan válik a genetika és az orvostudomány által megválaszolandóvá.

Kriminológus kutatóként számomra minden olyan fórum nagyon fontos és hasznos, ahol a gyakorlatban dolgozó szakemberekhez és szakpolitikusokhoz elérhet a munkám eredménye. Az utóbbi években több olyan longitudinális kutatást folytattam, amelynek eredményeit nem volt módom publikálni, pedig sok olyan szakmai kérdést feszegetnek, amellyel kapcsolatban előrelépést jelenthetne a szakmai diskurzus és a megoldásfókuszú műhelybeszélgetés.

A Belügyi Szemle korábban már teret adott olyan írásoknak is, amelyekben építő jellegű kritikai észrevételek is megfogalmazódnak, esetleg megoldási javaslatokkal is előállnak. Személyesen ezt a gyermekvédelmet, a gyermekbántalmazást és a rendszerabúzust érintő témakörökben tapasztaltam. Ennek kapcsán a Belügyi Szemle interjút készített velem, és ennek közlésével a lap hozzájárult ahhoz, hogy közelebb kerülhessünk egy létező társadalmi probléma megoldásához azzal, hogy rávilágítunk, hogy beszélgetünk és hogy gondolkodunk róla.

A Szemlében sok vegyes szemléletű és érzékenységtű ember megfordul szerzőként; ez a lap és a szerkesztőség nyitottságát és szakma iránti elköteleződését mutatja. Fontosnak tartom, hogy a társadalom zárt intézményeit és intézményrendszereit érintő kérdéskörökben, amelyek igen relevánsak közbiztonsági, büntetőjogi, kriminológiai és rendvédelmi szempontokból, adjanak teret külső nézőpontok számára is, és ösztönözzék a tudományos és szakmai diskurzust.

További előremutató hetven évet kívánok a Belügyi Szemlének, és még legalább annyi innovatív lépést, mint amennyit az utóbbi években megvalósítottak!

Felhasznált irodalom

Williams, R. J. & Gloster, S. P. (1992). Human sex ratio as it relates to caloric availability. *Social Biology*, 39(3-4), 285–291. <https://doi.org/10.1080/19485565.1992.9988823>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Solt Á. (2022). Kimondani, megoldani – együtt! Szakmaközi párbeszéd és nyílt szakmai diskurzus. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2411–2414. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.51>